

Sygn. akt IX U 684/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2018r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2018r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania M. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26 lutego 2018r. Znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2018r w ilości 2,5 tony.

Sędzia

Sygn. akt IX U 684/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.02.2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił M. W. (1) prawa do ekwiwalentu pieniężnego, gdyż ubezpieczonej uwzględniono w podstawie wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych pełną wartość deputatu węglowego, a także nie przedłożyła dokumentów wskazujących na uprawnienia do wypłaty ekwiwalentu za deputat węglowy zarówno dla niej jak i dla zmarłego męża.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji, domagała się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. W. (1) jest wdową po M. W. (2), byłym pracowniku Przedsiębiorstwa (...) w B.. Renta rodzinna przysługuje ubezpieczonej od dnia jego zgonu tj. od dnia (...)

W związku z pismem P.B., w którym informuje, że z dniem 01.01.1994r. odstąpiło od wydawania węgla deputatowego, decyzją z dnia 20.02.1994r. organ rentowy doliczył ubezpieczonej po podstawy wymiaru renty pełną wartość węgla deputatowego.

W dniu 21.02.2018r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję opisaną na wstępie.

dowód: akta rentowe

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 06.07.2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych /Dz.U. Nr 147, poz. 1031/ ustawa określa zasady i sposoby realizacji uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla zwanego dalej „ekwiwalentem” przysługującego osobom uprawnionym z przedsiębiorstw robót górniczych za okres od 01.01.2002 r. do dnia 31.12.2015 r.

W art. 2 pkt. 1 powyższej ustawy zawarta jest definicja ustawowa osoby uprawnionej. Są to uprawnieni do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Zakładów (...) z dnia 21.12.1991 r., którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 01.07.2007 r. a po dniu 31.12.2001 r. nie pobierali ekwiwalentu :

- emeryci i renciści, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw

robót górniczych

- osoby, które na emeryturę przeszły z przedsiębiorstw górniczych,

- wdowy, wdowcy i sieroty mające ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych.

W art. 2 pkt. 2 ww ustawy zawarto definicję przedsiębiorstwa robót górniczych - określając, że jest to przedsiębiorca prowadzący roboty górnicze pod ziemią związane z budową, utrzymaniem lub likwidacją zakładu górniczego. Nazwa byłego pracodawcy ubezpieczonego i rodzaj prowadzonej przez to przedsiębiorstwo działalności pozwala uznać, że za przedsiębiorstwo robót górniczych w rozumieniu art. 2 pkt. 2 ww ustawy i wobec braku takiego zarzutu ze strony organu rentowego jest to okoliczność niesporna.

W prawa i obowiązki stron tego Układu, tj. Ministra Przemysłu i Handlu i związków zawodowych w myśl art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o zmianie ustawy kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 1113 poz. 547) oraz na mocy porozumienia z dnia 03.10.1995 r. weszli Związek (...) w K. i ponadzakładowe organizacje związkowe. W dniu 20.10.1995 r. dokonano ponownej jego rejestracji jako ponadzakładowego układu zbiorowego pracy stosowanie do art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 29.09.1994 r. Układ ten jak wynika z treści powołanego wyżej porozumienia obejmował swymi postanowieniami Przedsiębiorstwo (...) S.A. w B.. Także w kolejnych protokołach do Układu nr 7 i 9, które

weszły w życie zanim z dniem 31.12.2000 r. Układ ten wypowiedział Zarząd Związku (...), a które precyzowały wykaz jednostek objętych układem, figuruje Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B..

W Układzie w art. 22 uregulowano, że emerytom i rencistom zamieszkałym w kraju oraz wdowom, wdowcom i sierotom przysługuje bezpłatny węgiel w naturze z tym, że dopuszczono możliwość wypłaty w miejsce deputatu węglowego jego ekwiwalent pieniężny. Na podstawie protokołu dodatkowego nr 7 z dnia 21.11.1995 r. uprawnieniami do bezpłatnego węgla objęto także emerytów i rencistów, których uprawnienia powstały na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 01.02.1980 r. i którzy korzystali z nich w dniu 25.11.1995 r.

Protokołem tym wprowadzono także do Układu art. 44¹ o treści „od dnia 26 listopada 1995 r. postanowienie art. 22 Układu, nie dotyczą jednostek, które do 25.11.1995 r. w swoich zakładowych układach zbiorowych pracy odstąpiły na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz, o zmianie niektórych ustaw / Dz.U. Nr 113 poz. 577 z późniejszymi zmianami od stosowania świadczeń, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt. 1 w wymiarze i na zasadach określonych w Układzie Zbiorowym Pracy dla PW z dnia 01.02.1980 r.

Odstąpienie takie dla swej skuteczności powinno nastąpić w formie aneksu do zakładowego układu zbiorowego pracy i powinno być zarejestrowane przez Okręgowego Inspektora Pracy. Układ Zbiorowy Pracy dla (...) S.A. w B. zawarty dnia 01.04.1995 r., zmieniony dnia 01.02.1996 r. zarejestrowany został w dniu 30.09.1996 roku. Nie przewidywał on możliwości wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, ale nie zawarto w nim oświadczenia o odstąpieniu od wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy emerytom i rencistom, którzy nabyli do niego prawo na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 01.02.1980 r. Takie odstąpienie winno być wyrażone jednoznacznie w oświadczeniu woli stron. Nie można go domniemywać, ani wywodzić z faktu pominięcia emerytów i rencistów w zakresie uprawnień do deputatu węglowego w treści zakładowego układu zbiorowego pracy, który został zarejestrowany 30.09.1996 r.

Porozumienie z dnia 30.12.1994 r. zawarte między związkami zawodowymi w sprawie zawieszenia niektórych postanowień dotyczących Układu Zbiorowego Pracy nie było zarejestrowane przez Okręgowego Inspektora Pracy. Zatem w świetle art. 44¹ Układu z dnia 21.12.1991 r. w związku z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 19.09.1994 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw /Dz.U. Nr 113, poz. 547 ze zm./ nie spełnia waloru skutecznego prawnie odstąpienia.

Pogląd taki wyraził także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 09.10.2003r., sygn. akt: III AUa 2059/02. Ponadto uregulowania ZUZP z dnia 01.04.1995 r. dotyczące deputatu węglowego w świetle art. 241⁽²⁶⁾ § 1 jako mniej korzystne niż uregulowania PZUZP z dnia 21.12.1991 r. nie wywołują skutków prawnych.

W tej sytuacji postanowienia art. 22 Układu z dnia 21 grudnia 1991 r. dotyczą byłych pracowników P.i ubezpieczona jest osobą uprawnioną w rozumieniu art. 2 ust.1 ustawy z dnia 06.07.2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, gdyż nie pobierała bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, a była do niego uprawniona na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Zakładów (...) z dnia 21 grudnia 1991 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 20.05.2008 r. sygn. akt III AUa 282/08 przyjął, że za zaspokojenie roszczenia do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla należy uznać wypłatę przez byłego pracodawcę deputatu węglowego w naturze lub jego ekwiwalentu pieniężnego oraz wypłatę przez organ rentowy ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla np. w wykonaniu wyroku sądowego. Niezasadna jest zatem zaskarżona decyzja z dnia 26.02.2018r., w której ZUS o/R. odmówił ubezpieczonej prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, gdyż ubezpieczonej uwzględniono w podstawie wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych pełną wartość deputatu węglowego. Wliczenie pełnej wartości deputatu węglowego do podstawy wymiaru świadczenia nie może być uznane za zaspokojenie roszczeń z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w rozumieniu art. 3 ust. 1 ww ustawy.

Zatem ubezpieczona M. W. (1) jest osobą uprawnioną w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, ubezpieczona nie pobierała węgla w naturze ani ekwiwalentu pieniężnego, a jej uprawnienie jako wdowy po pracowniku (...) G. powstało na podstawie Układu z 21.12.1991r.

Dlatego też Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2018r. w ilości 2,5 tony. Sędzia